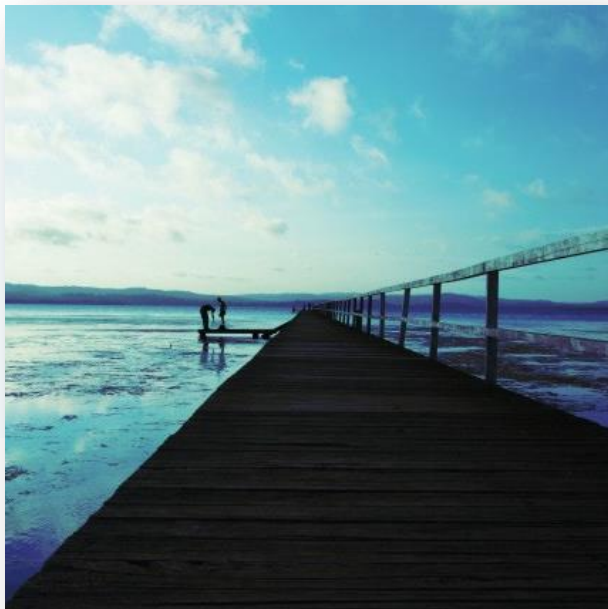

ÅLANDS
STATISTIK
OCH
UTREDNINGSBYRÅ

Konjunkturläget våren 2017

Richard Palmer

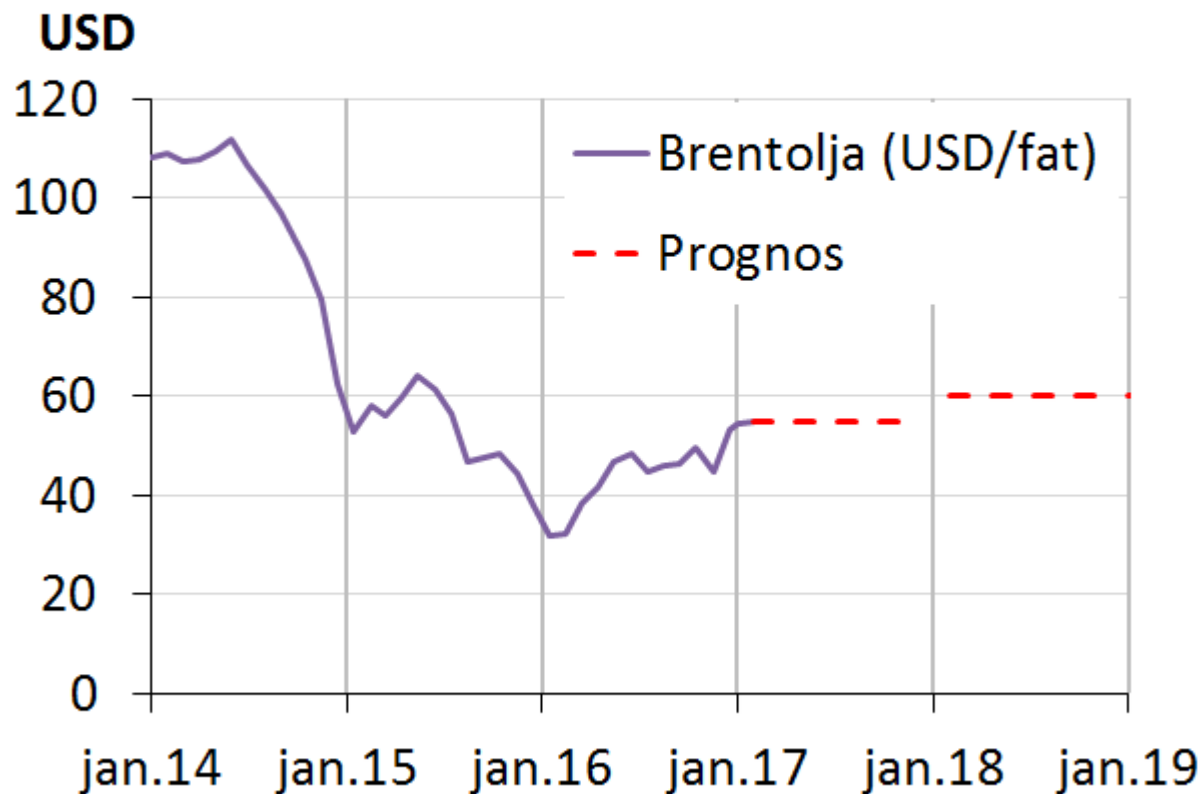
Internationell utblick: gryende optimism

Den globala tillväxten återhämtar sig

- Den globala tillväxten förväntas återhämta sig och stiga till 3,3 procent innevarande år, främst tack vare förbättringar i tillväxt- och utvecklingsländer.
- Förutsättningar finns för en synkroniserad återhämtning mellan de stora ekonomiska blocken.
- Stora risker kvarstår dock och nya har tillkommit, som hoten mot det multilaterala handelsystemet.

Oljepriset stiger sakta under de kommande två åren

**Figur 1. Råoljepriset (Brent) januari 2014–
januari 2019**

Oljepriset stiger men
fortsätter att vara
gynnsamt för den
åländska ekonomin:

2016: 44 USD/fat
2017: 55 USD/fat
2018: 60 USD/fat

Källa: Egen prognos baserad på bl.a. ECB, Energy Information
Administration, US Government, Economist Intelligence Unit.

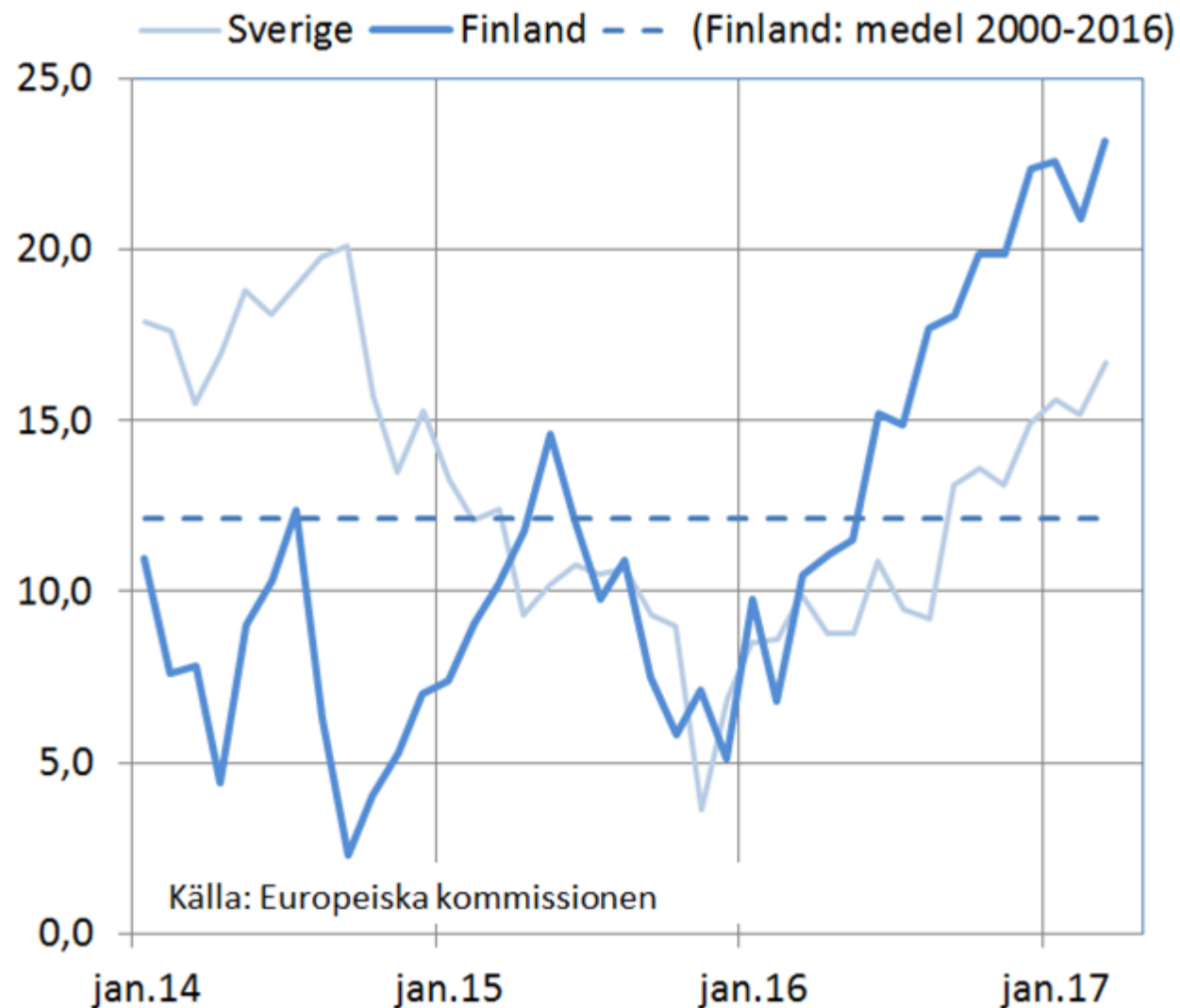
Finland ut ur recessionen

Läget förbättras för den finländska ekonomin

- Den finländska konkurrenskraften förbättras och exporten stärks något under året.
- BNP-tillväxt på 1,5 procent 2017 och 2018 – i nivå med genomsnittet för EU28 om ett par år.
- Konkurrenskraftsavtalet dämpar lönetillväxten och hushållens konsumtion, vilket håller tillbaka den inhemska efterfrågan.
- Arbetslösheten sjunker ett par tiondelar per år framöver; från 8,8 procent 2016 till 8,6 procent i år.

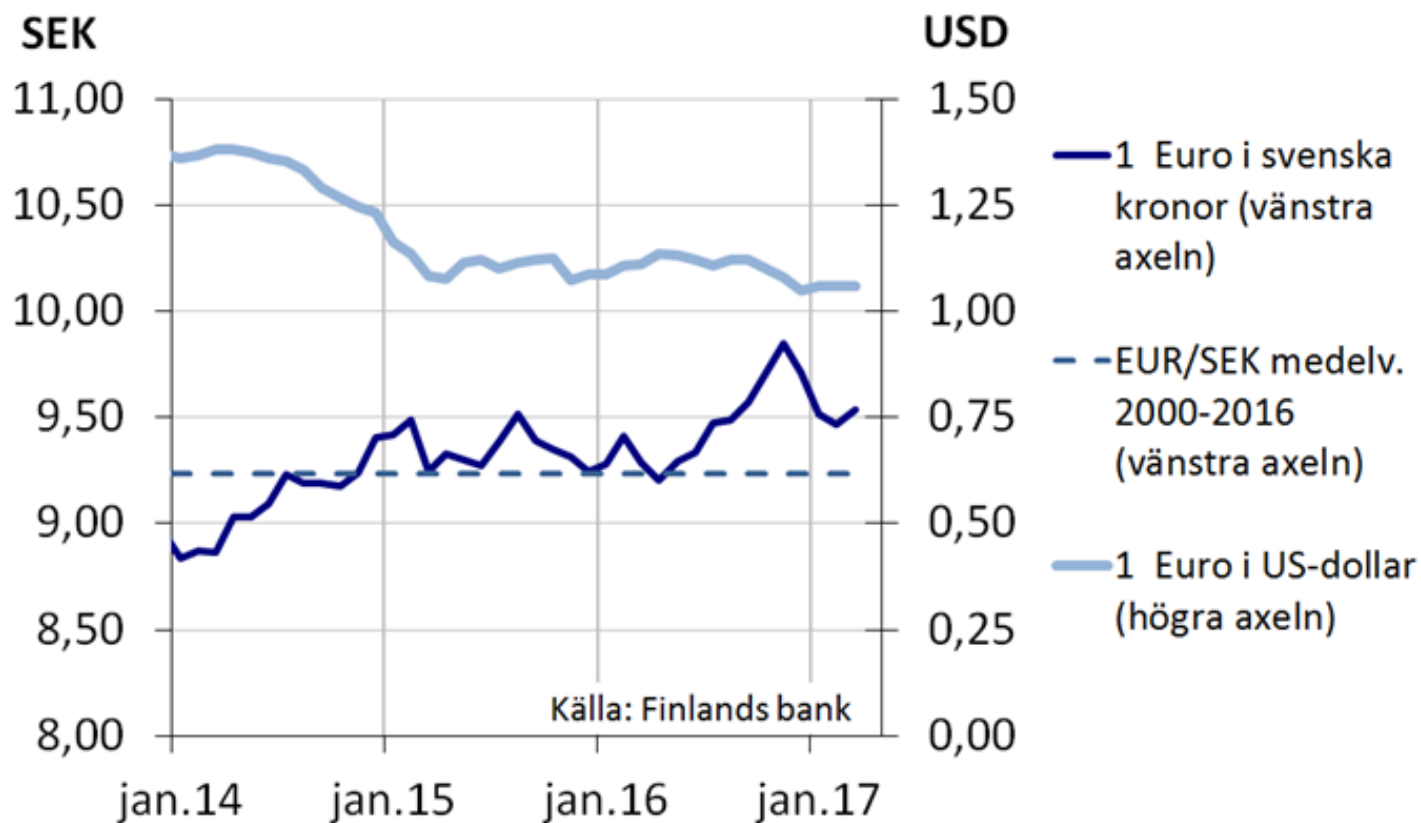
Figur 7. Konsumenternas framtidstro i Finland och Sverige, januari 2014–mars 2017

**Starkt förtroende
för ekonomin hos
hushållen**

Svenska kronan är svagare än långtidsmedelvärdet, men förväntas stärkas framöver i förhållande till euron

Figur 8. Valutakurser: EUR/SEK och EUR/USD, januari 2014–mars 2017

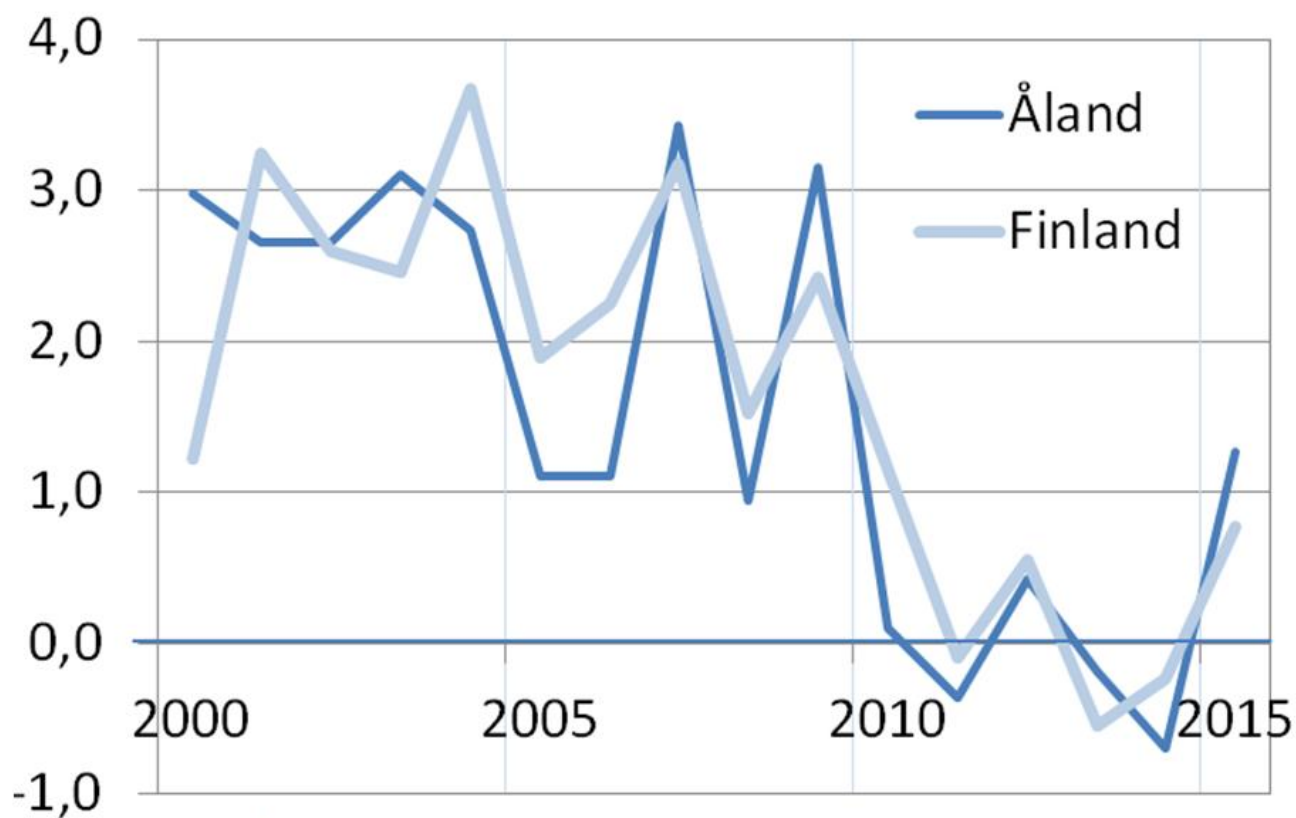

**Åland: en svagt ökande
medvind kan anas**

Figur 19. Hushållens disponibla penninginkomst per konsumtionsenhet, median, för Åland och Finland 2000–2015. Procentuell tillväxt, 2015 års penningvärde.

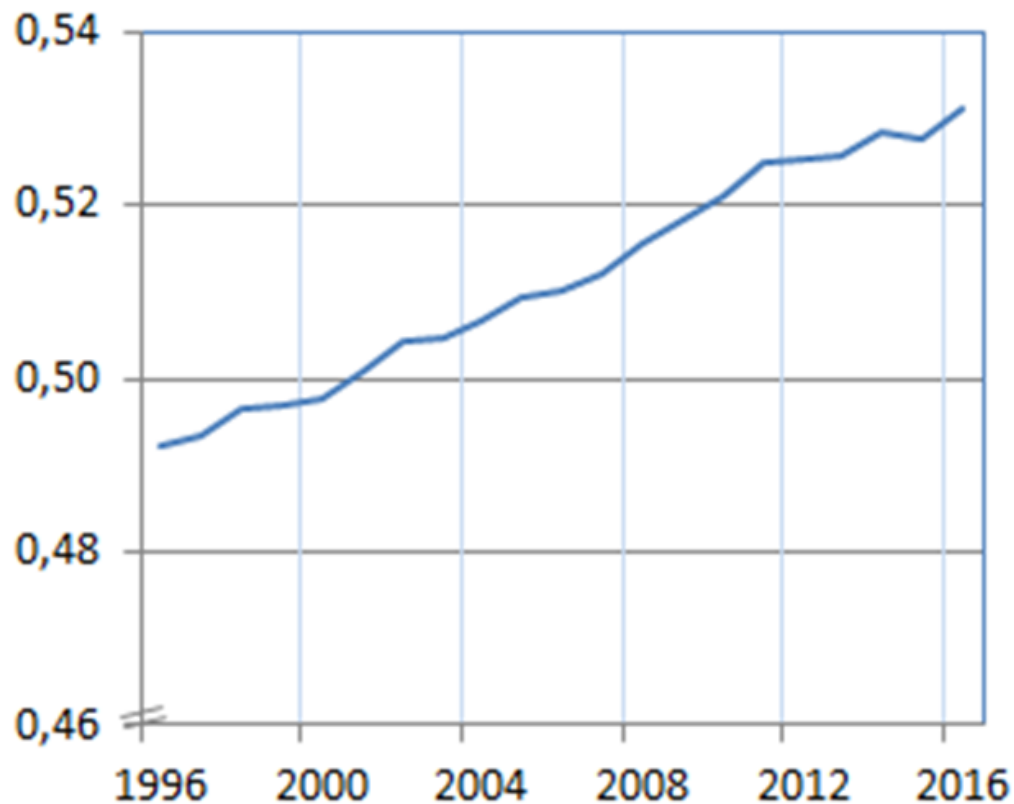
De åländska hushållens välfärdsutveckling följer de finländska

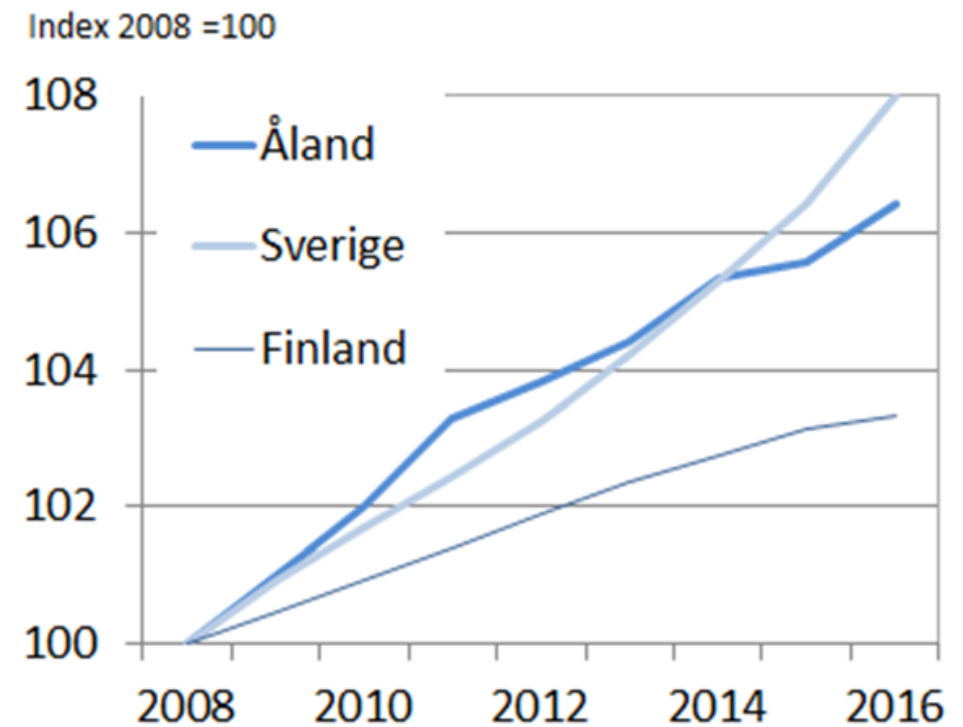
Källa: ÅSUB (Inkomster och skatter), Statistikcentralen, Finland. Egen bearbetning.

Ålands andel av Finlands befolkning fortsätter att öka

Figur 17. Ålands befolkning som andel av Finlands (procent) 1996–2016

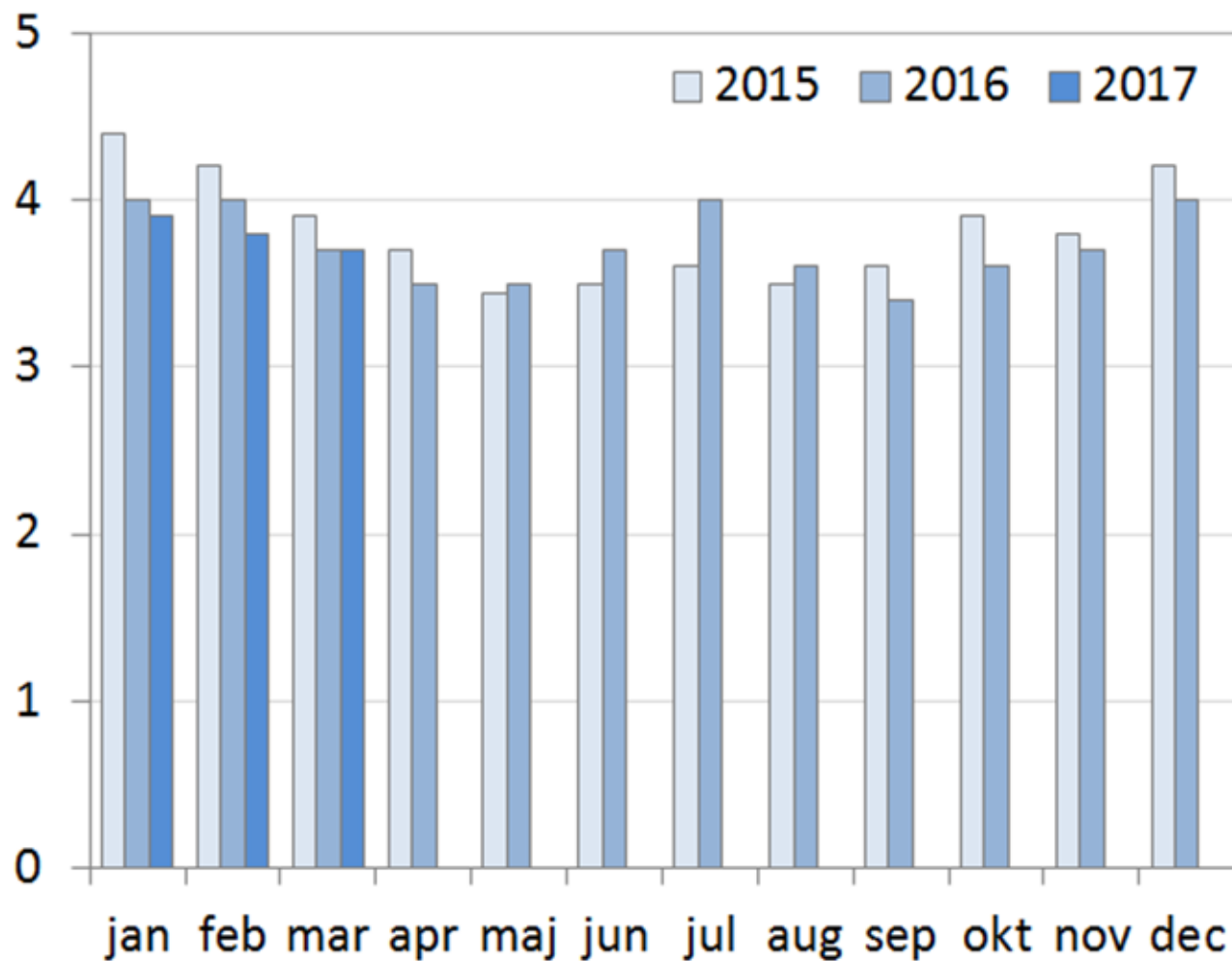

Figur 16. Befolkningsutveckling för Åland, Finland och Sverige 2008–2016. Antal invånare, index år 2008=100

Källa: ÅSUB, Befolkning, Statistikcentralen, SCB

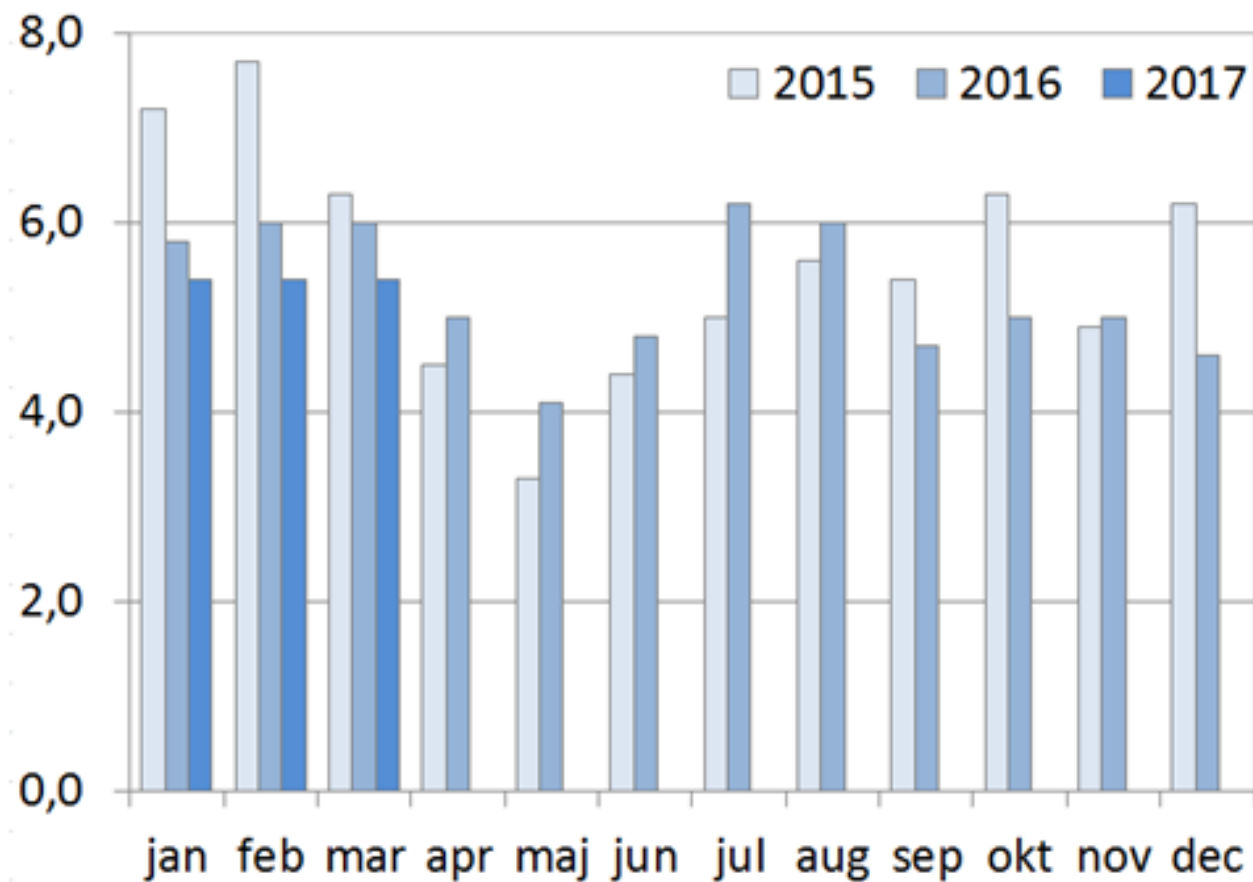
Figur 12. Relativ arbetslöshet, månadsvis 2015, 2016 och januari–mars 2017

Källa: ÅSUB

Arbetslösheten sjunker sakta

Figur 13. Ungdomsarbetslösheten, månadsvis
2015, 2016 och januari–mars 2017

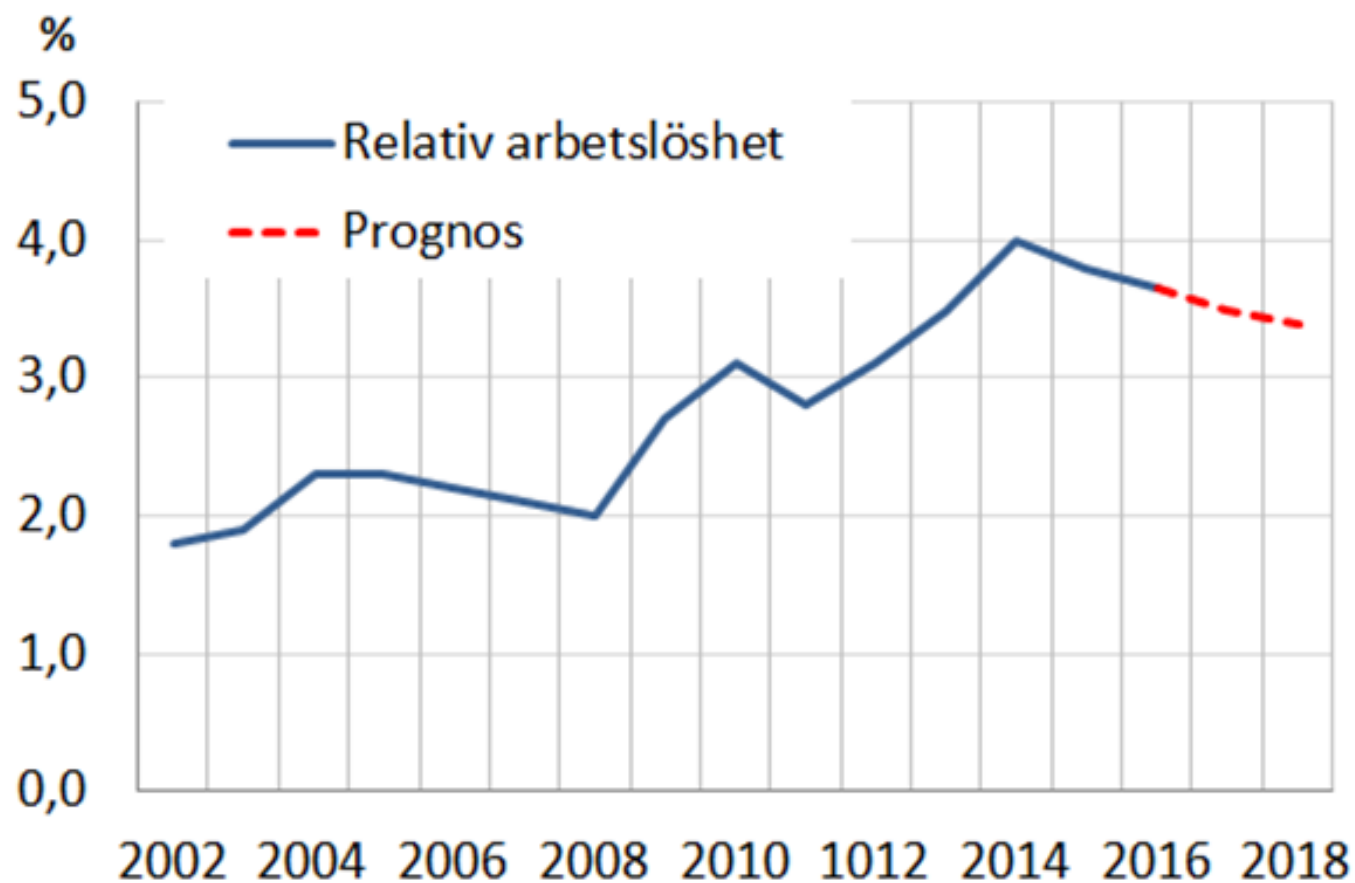

Källa: ÅSUB

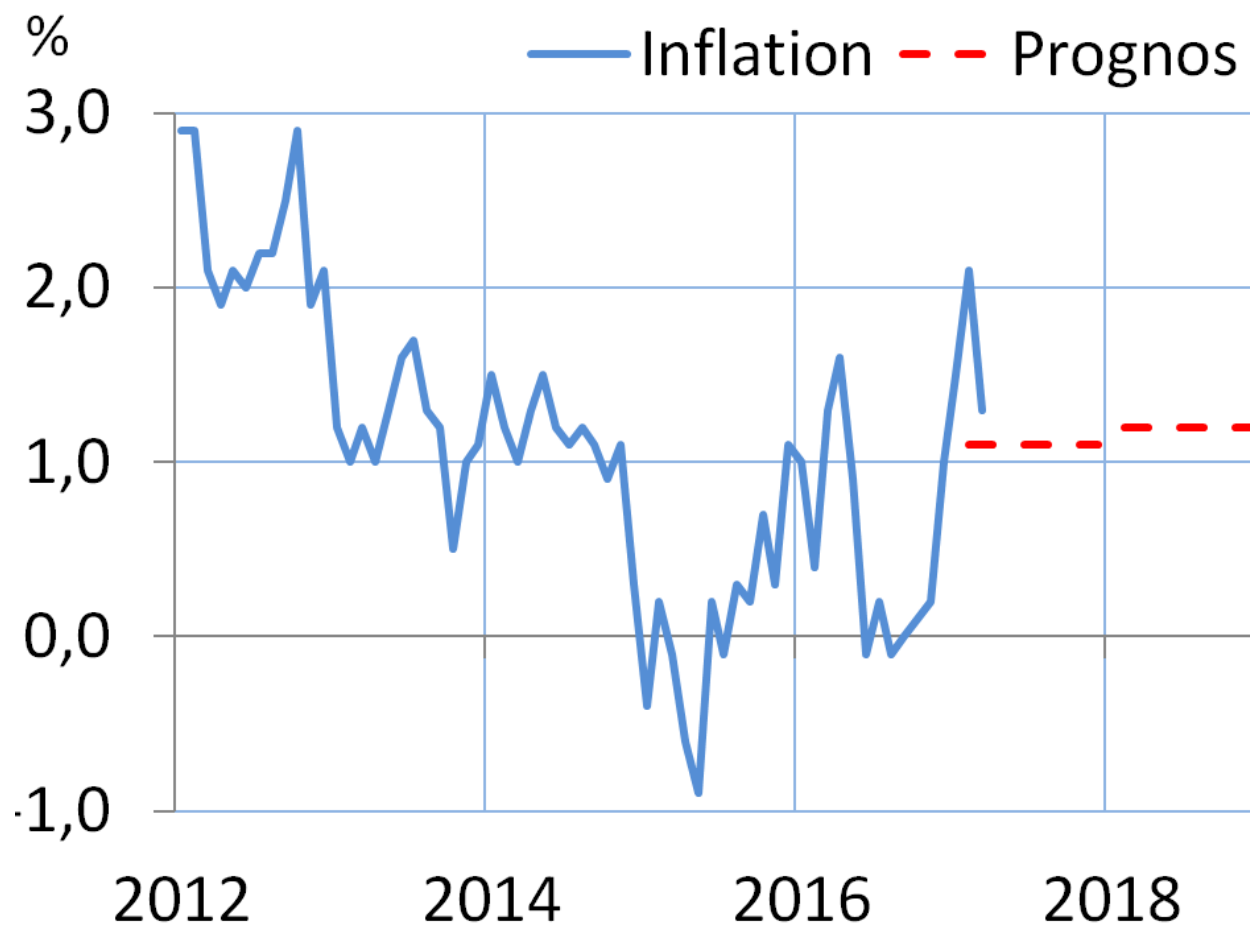
Ungdomsarbetslösheten
låg på 5,4 procent
under första kvartalets
alla månader

Arbetslösheten pekar neråt. Uppåtgående trenden bruten?

Figur 14. Relativ arbetslöshet 2002–2018

Stigande inflation i år och nästa

2015: 0,1 %

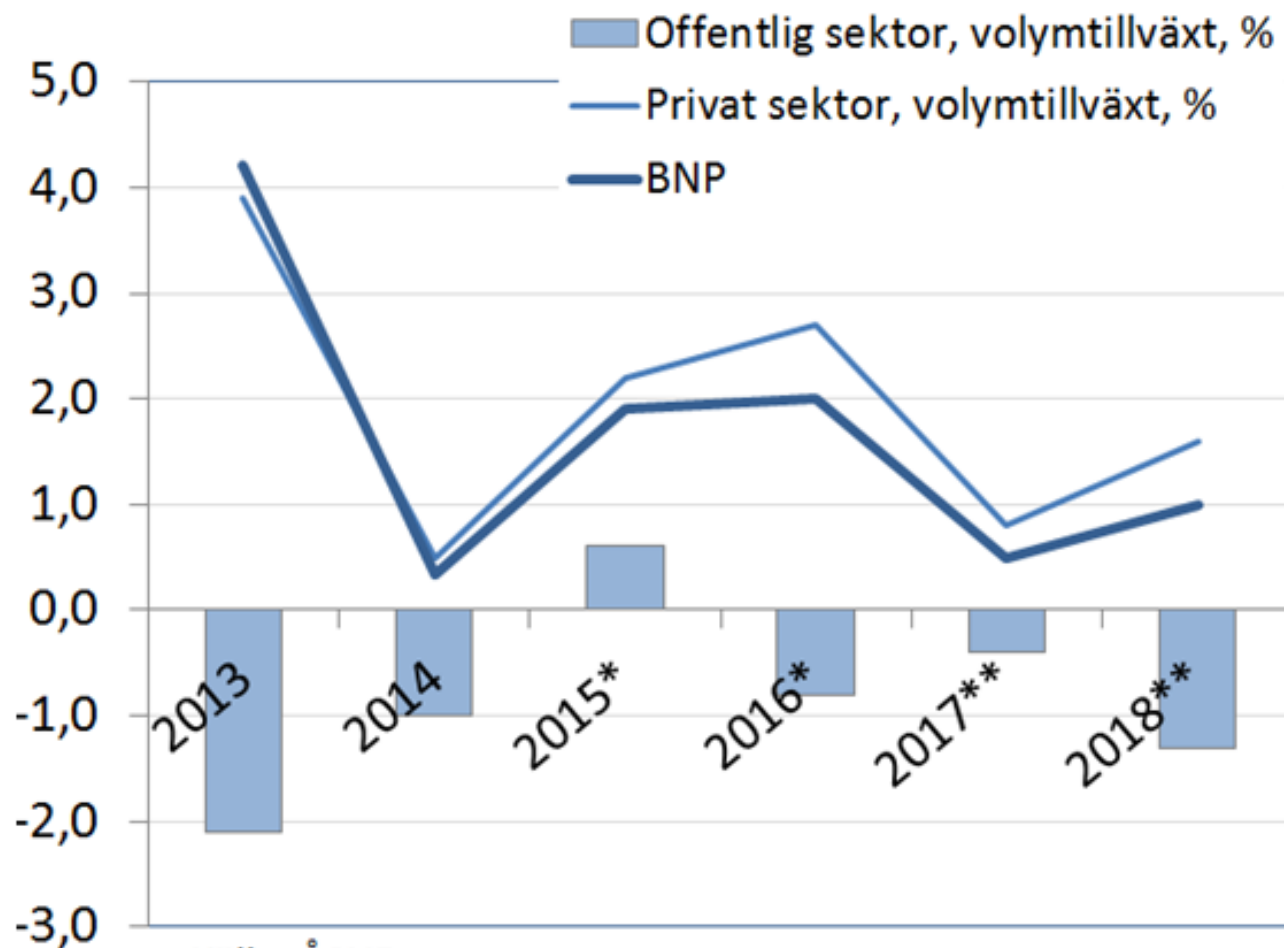
2016: 0,6 %

2017: 1,1 %

2018: 1,2 %

Källa: ÅSUB

BNP-utvecklingen 2013-2018

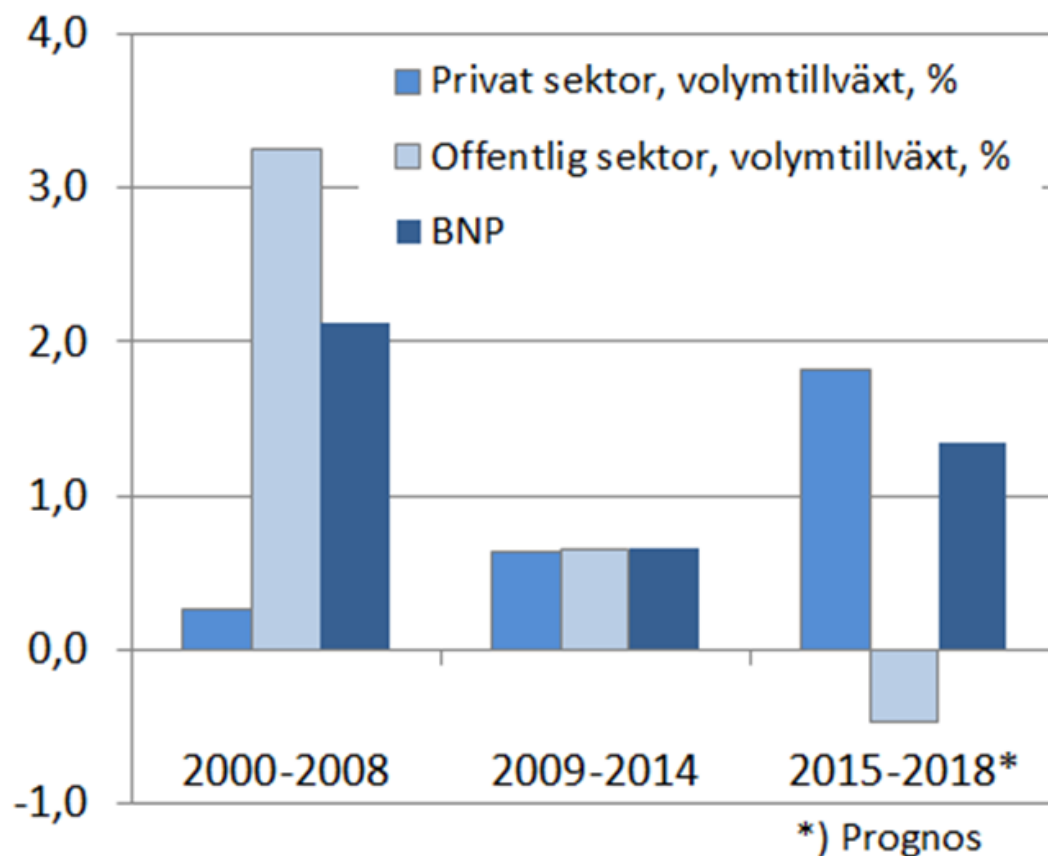
Källa: ÅSUB

*) Preliminära beräkningar **) Prognos

Positiv tillväxt inom det privata näringslivet – negativ inom den offentliga sektorn.

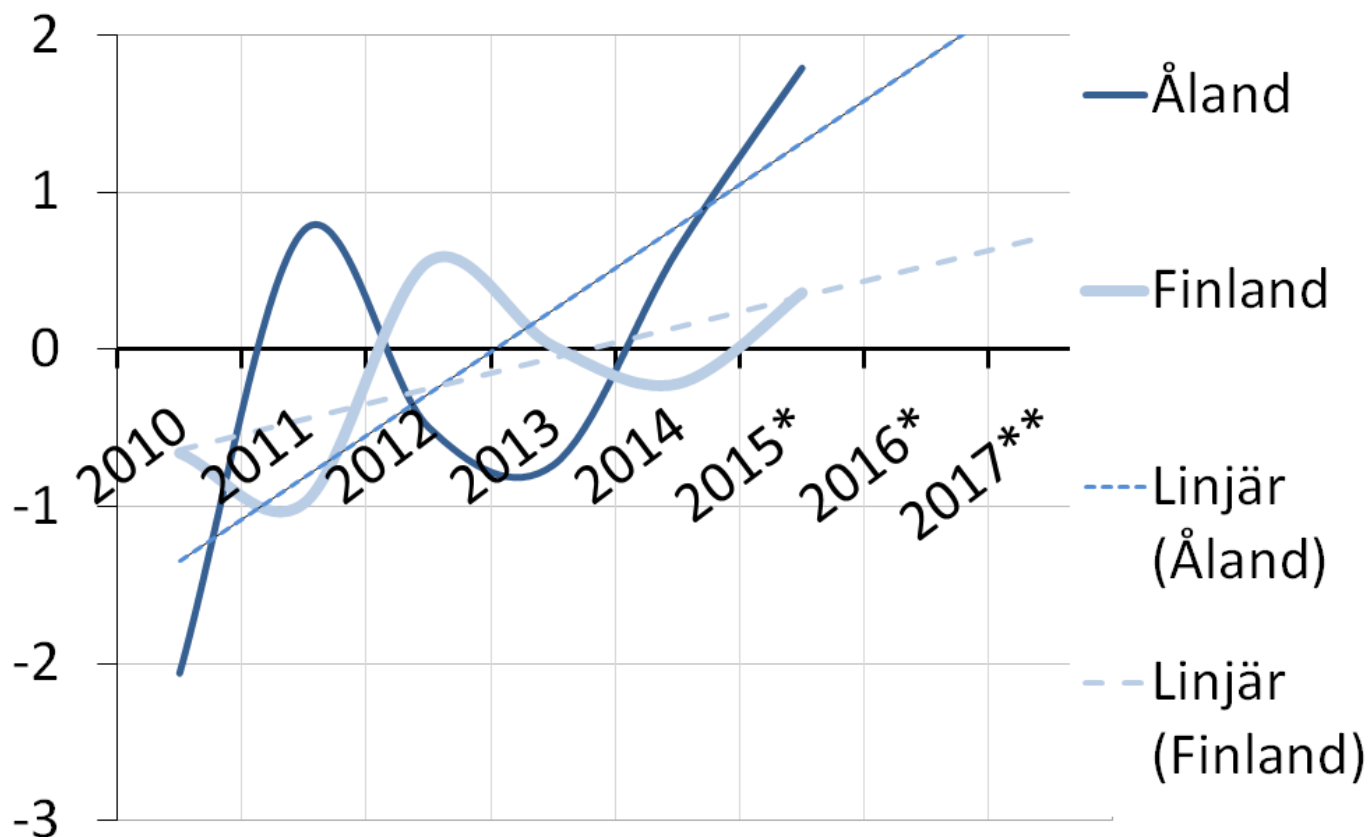
Offentliga sektorns volym minskar

Figur 11. Privata och offentliga sektorernas genomsnittliga volymtillväxt, periodvis 2000–2018 (procent)

Trenden i Ålands BNP är något starkare än Finlands

BNP för Åland och Finland. Femårsmedeltal

Källa: ÅSUB, Statistikcentralen, SCB

*) För 2015 och 2016 preliminära beräkningar för Åland

**) Prognos för Åland, 2016-2018 även för Finland och Sverige

Nyckeltal 2014-2018

Tabell 1. Nyckeltal 2014–2018					
	2014	2015*	2016*	2017 ^P	2018 ^P
BNP till marknadspris (volymförändring, %)	0,3	1,9	2,0	0,5	1,0
Befolkningsförändring (antal personer)	268	67	236	230	230
Arbetslöshetsgrad, öppen (årlig tillväxt, %)	4,0	3,8	3,7	3,5	3,4
Konsumentpriser, årlig förändring (%)	1,1	0,1	0,6	1,1	1,2
Kort ränta (<u>Euribor 3 mån</u> , %)	0,2	0,0	-0,3	-0,3	0,0
Växelkurs EUR/SEK	9,10	9,35	9,25	9,40	9,20
Råolja (Brent, USD/fat)	99	52	44	55	60
Bunker (LSMGO, Rotterdam, USD/ton)	840	496	379	492	531

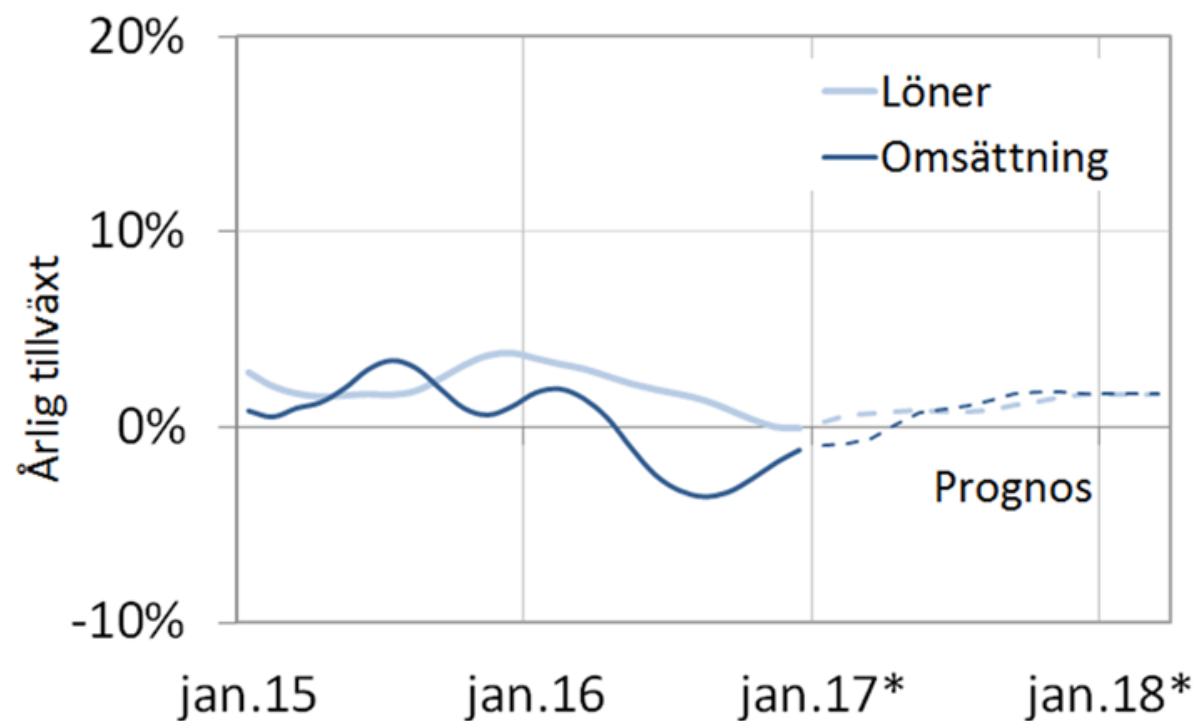
*) Preliminära uppgifter för BNP-tillväxten ^P) Prognoser

Källa: ÅSUB, egna beräkningar för BNP, ÅSUB (Befolkning, Arbetsmarknad, Priser); ÅSUB (2015) Kommunala befolkningsscenarier 2015; Befolkningsregister-Centralen; Finlands bank; US Energy Information Administration; Konjunkturinstitutet; Ship & Bunker (<http://shipandbunker.com/>)

**Det privata näringslivet:
En sakta ökande medvind kan anas**

Figur 29. Lönernas och omsättningens tillväxt inom det privata näringslivet (löpande värden, årlig procentuell tillväxt) januari 2015–mars 2018

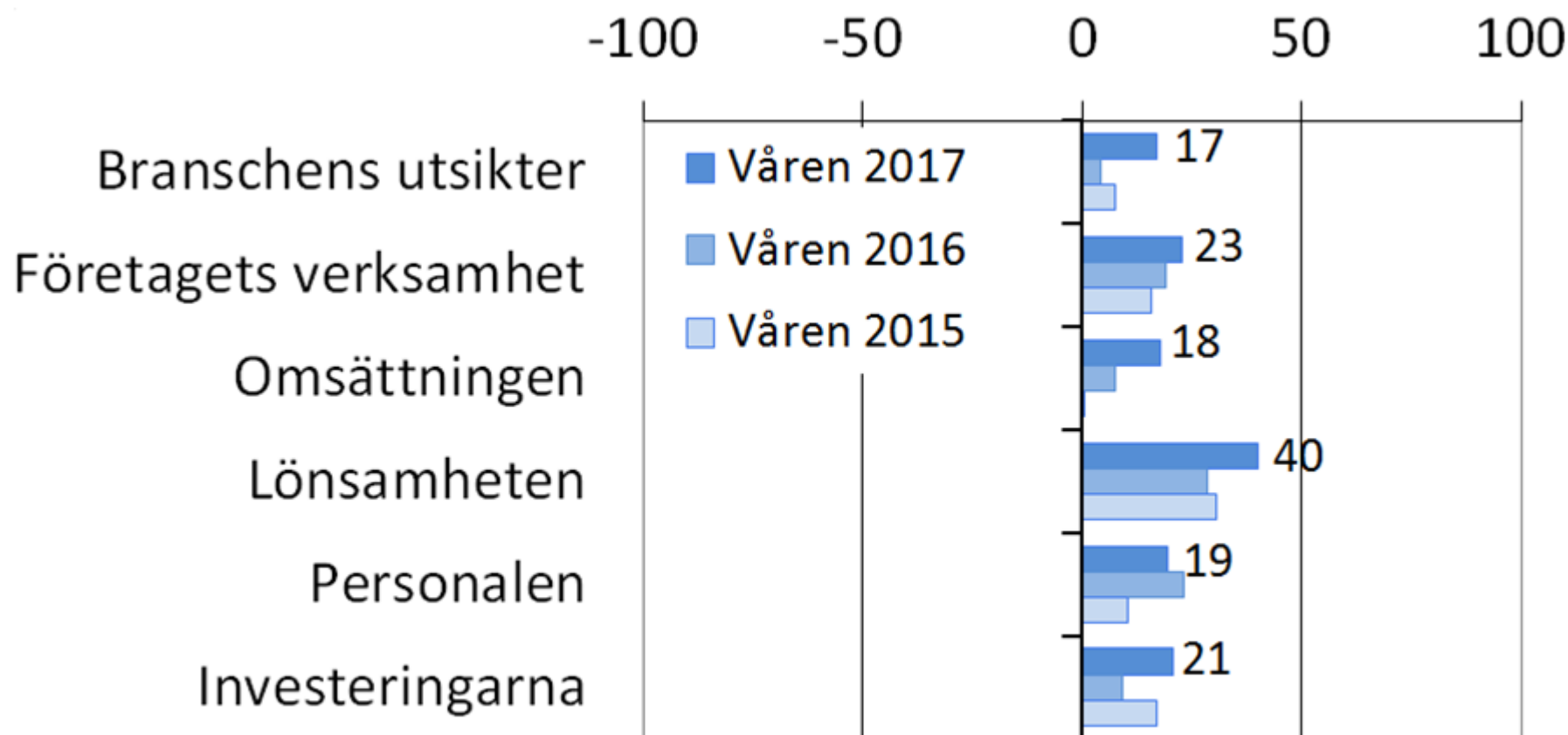

Källa: ÅSUBs löne- och momsregister *) Prognos

Den registerbaserade prognosen visar på en svag positiv nominell tillväxt.

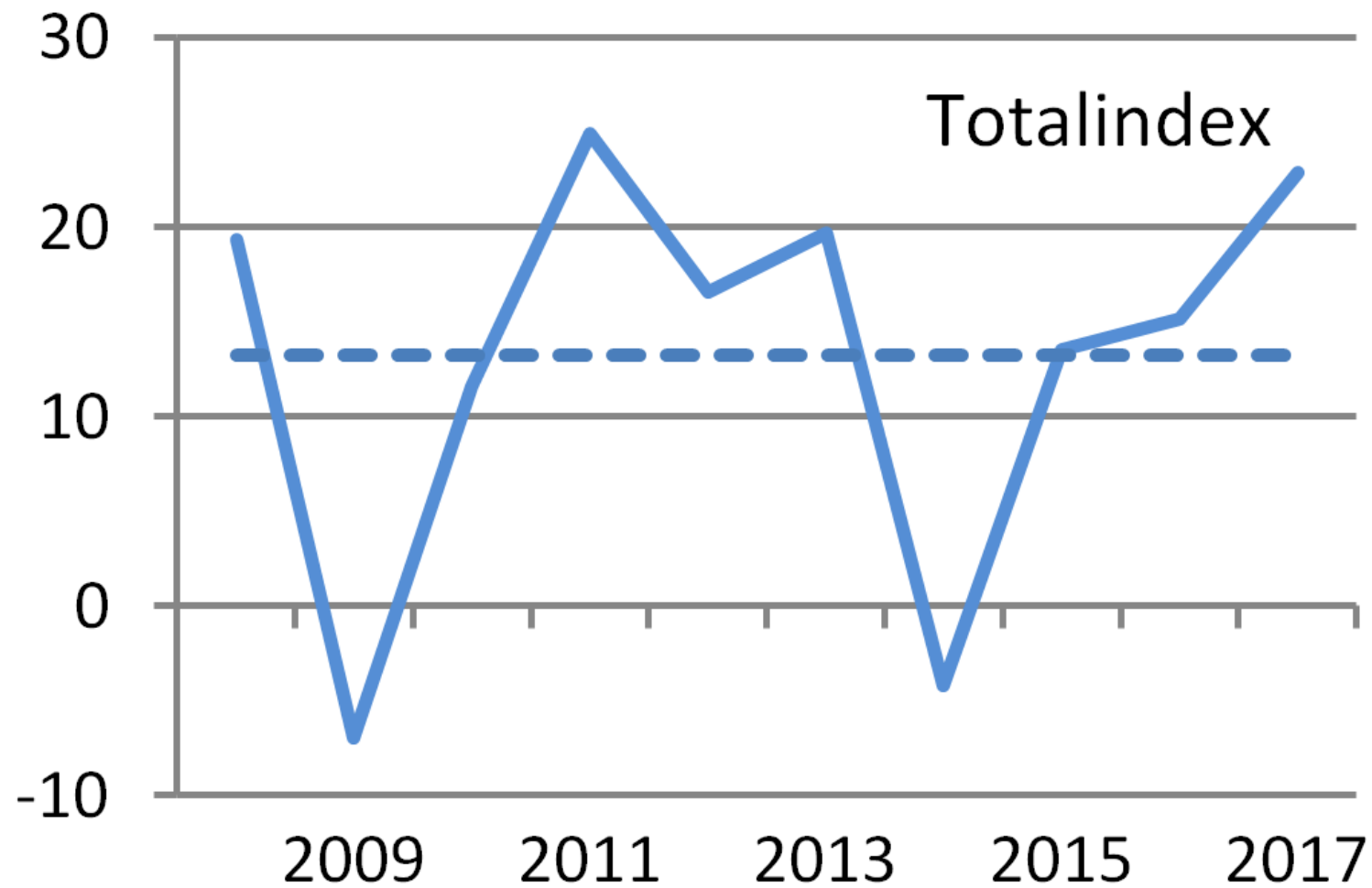
Den kan dock vara något pessimistisk

Barometerns utslag för privata näringslivet: förväntningarna positiva

Källa: ÅSUB:s konjunkturenkäter

Totalindex för hela privata näringslivet ligger över genomsnittet

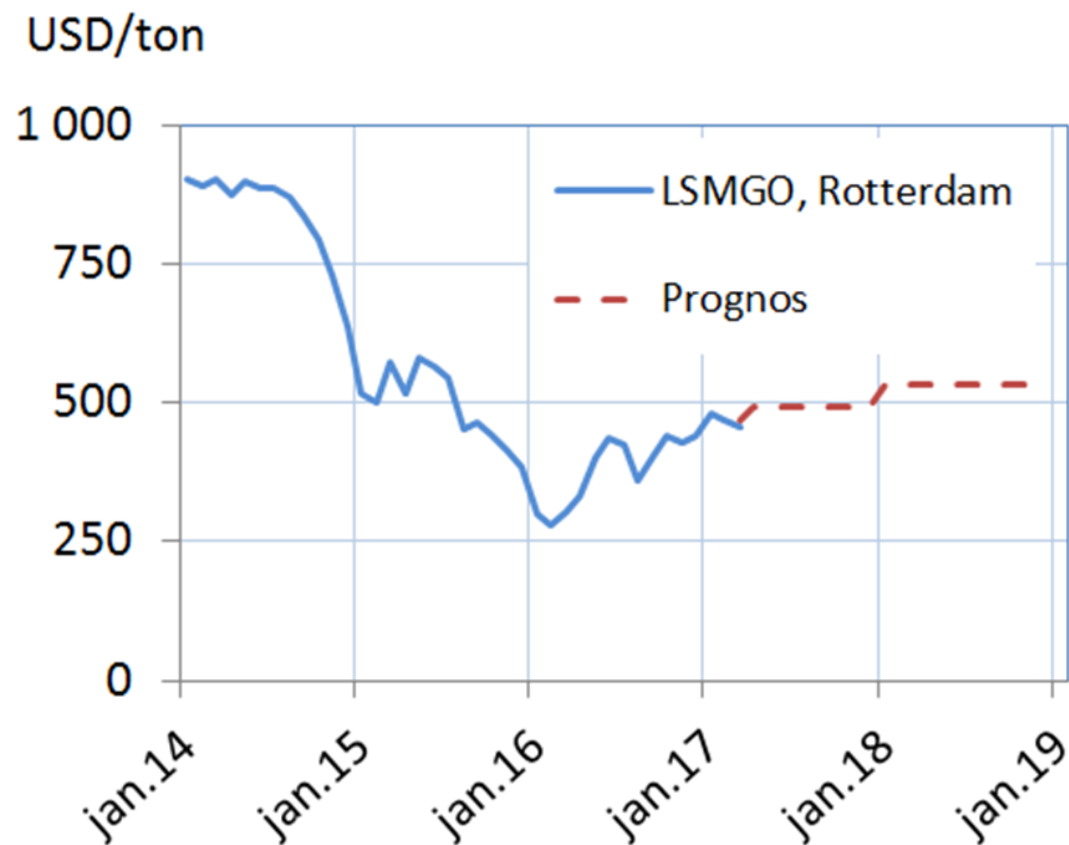

Sjöfartskonjunkturen oförändrad eller något stärkt

- Kostnadsläget för bunker stiger något men fortsätter att vara gynnsamt.
- Fraktpriserna ligger antingen kvar på samma nivå eller stiga en aning under året.
- En oförändrad konjunktur väntas under året enligt vårens konjunkturbarometer.
- En gradvis förstärkning av kronan de kommande 2-3 åren ger positiv nettoeffekt.

Priset på lågsvavlig bunker förväntas stiga långsamt

Figur 22. Priset på lågsvavlig marindiesel (LSMGO i Rotterdam) 2014–2019

Källa: <http://shipandbunker>. Egen prognos

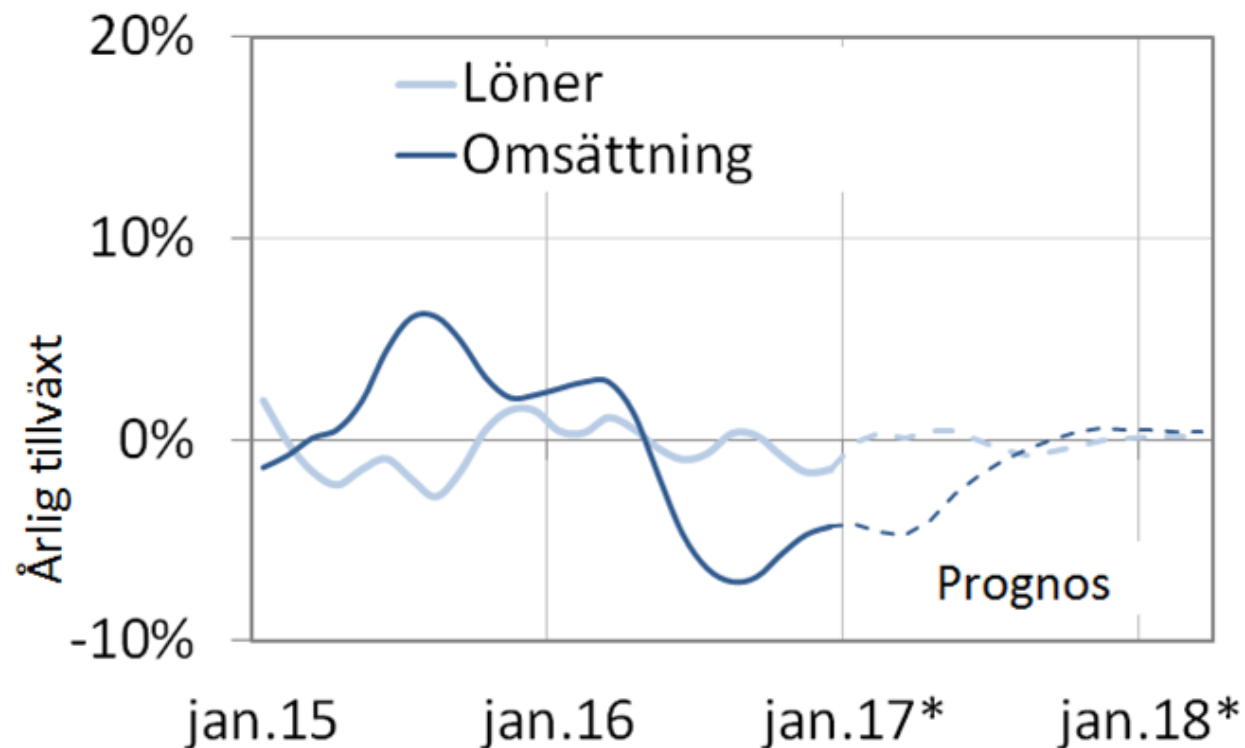
Situationen inom fraktsjöfarten och tankerverksamheten

- Fraktpriserna ligger antingen kvar på samma nivå eller stiger en aning under året.
- Torrlastrederierna tror sammanvägda på en oförändrad konjunktur för det egna rederiet och branschen under 2017.
- Marknadsläget för den åländska tankerverksamheten har förstärkts sedan det tredje kvartalet i fjol (2016). Överutbudet av tonnage håller fraktraterna nere under året.

Olika bedömning inom sjö- respektive landtransport

- Hos sjötransportföretagen finns en liten övervikt åt det optimistiska hållet angående branschens allmänna konjunkturutsikter.
- Landtransportföretagen är mer pessimistiska.

Figur 45. Lönernas och omsättningens tillväxt inom transportsektorn (löpande värden, årlig procentuell tillväxt) januari 2015–mars 2018

*) Prognos

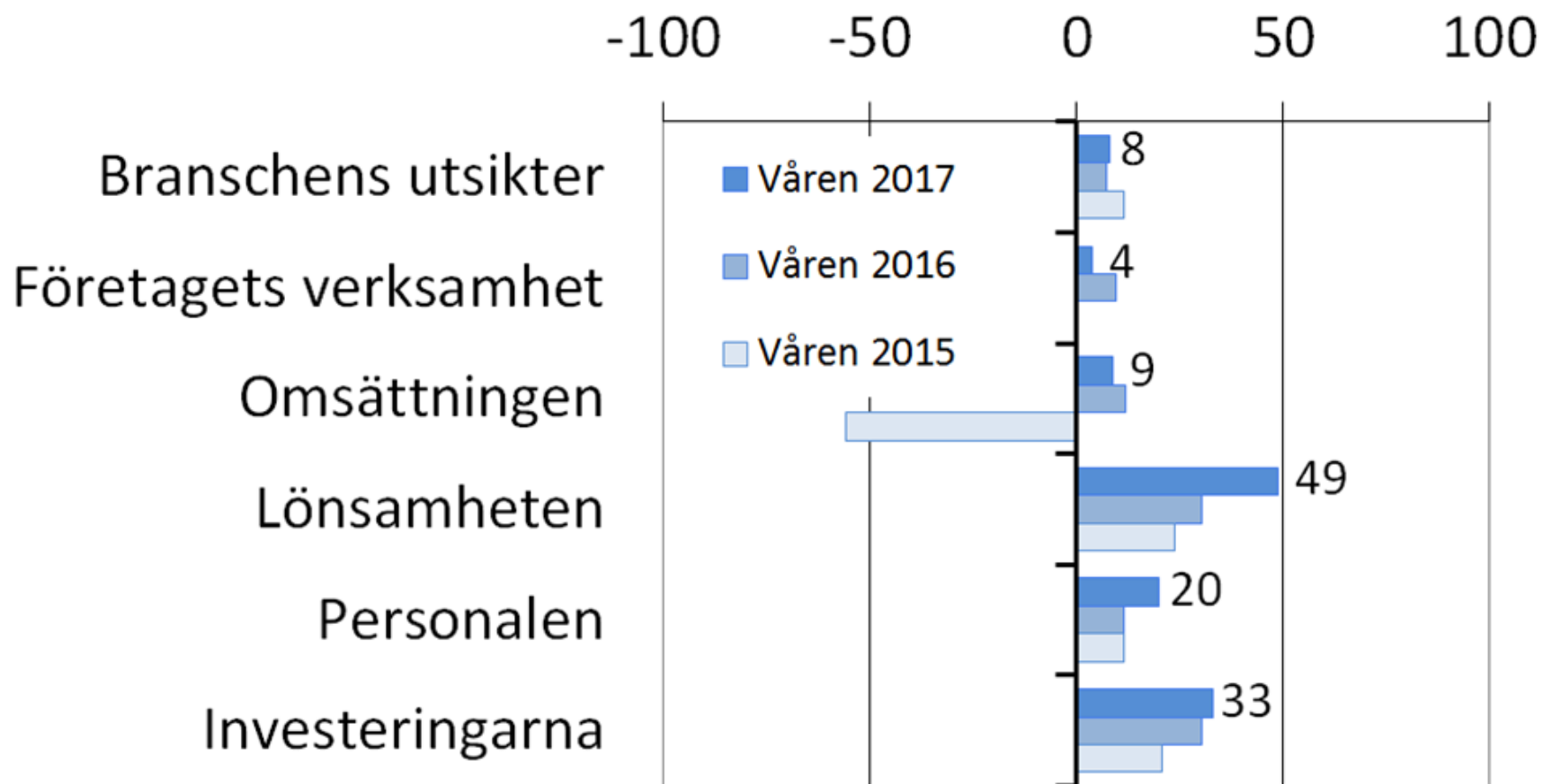
Källa: ÅSUB:s löne- och momsregister

Omsättningstillväxten återhämtar sig något inom transport, enligt den registerbaserade prognosen .

Tillväxten blir dock förmodligen något bättre än prognosmodellen visar.

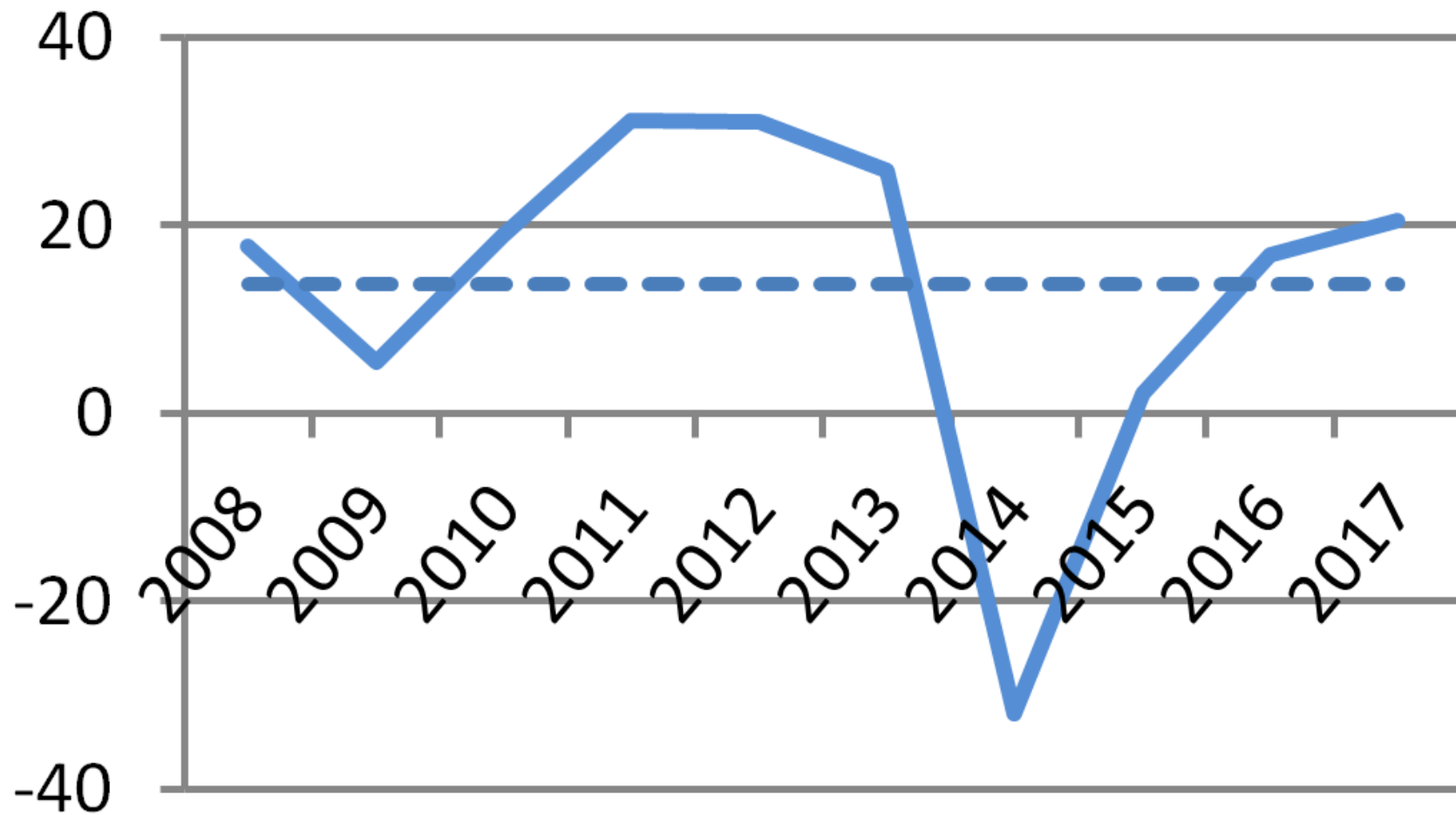
Alla barometervärdena för transport är positiva

Figur 46. Förväntningarna inom transport

Källa: ÅSUB:s konjunkturenkäter

Totalindex för transport något över egna genomsnittet

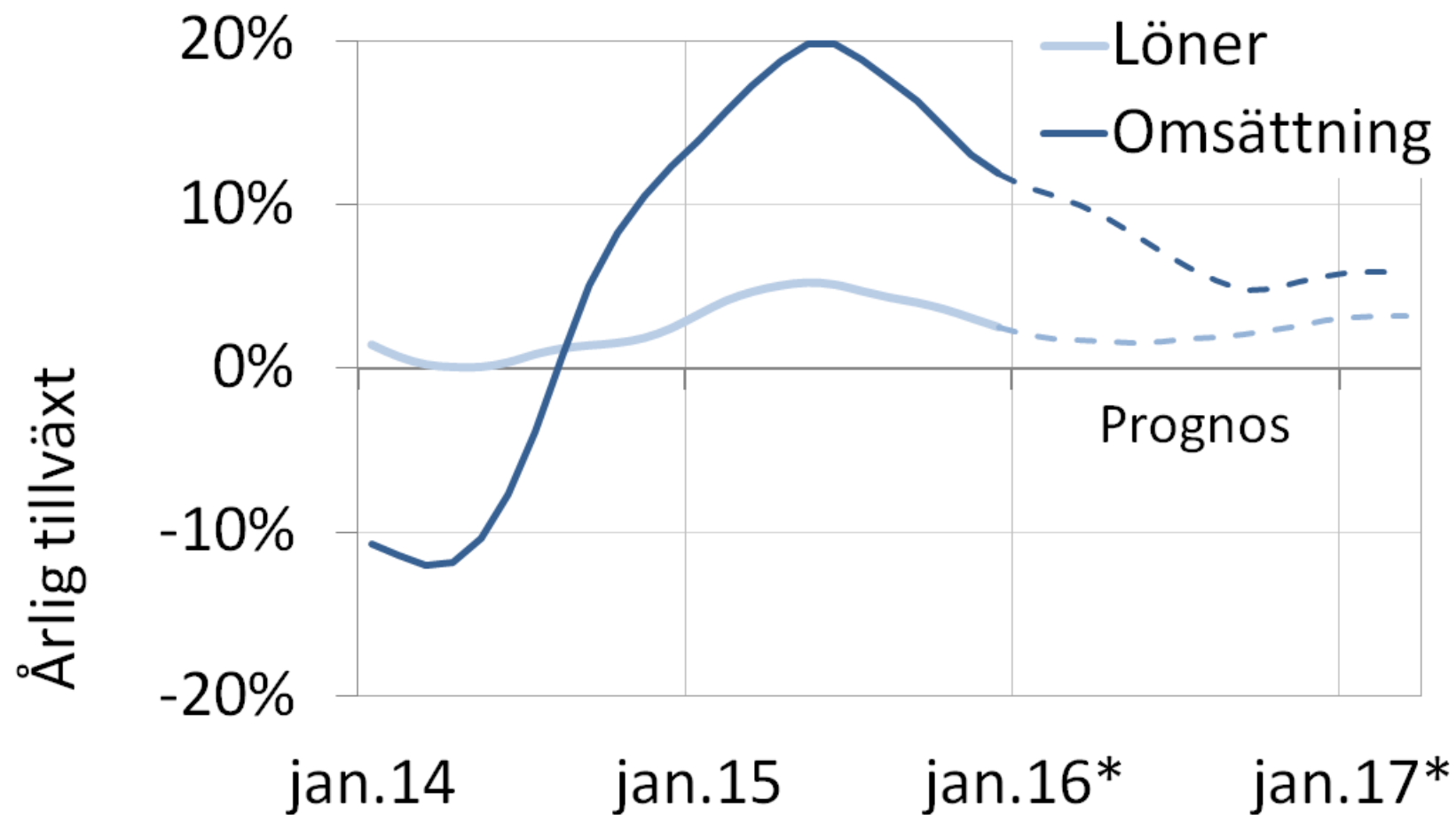
Primärnäringarna och livsmedelsindustrin

- Den del av **primärnäringarna** som bedrivs i bolagsform (främst fiskodlingen) har haft en mycket god omsättnings-tillväxt 2014–2016 och förväntar sig att den ska bli ännu något starkare innevarande år. Jordbruksföretagens förväntningar är generellt negativare än primärnäringarnas totalt sett. Förväntningarna på branschutsikterna och investeringarna är klart lägre inom jordbruket.
- För **livsmedelsindustrin** är utsikterna bättre än i fjol vid samma tid men ändå mer pessimistiskt än vanligt.

Övrig industri, vatten och el, samt bygg

- Inom branschen **övrig industri**, som är en stabiliserande faktor i den åländska ekonomin, är stämningläget det mest positiva sedan finanskrisen 2008.
- **Vatten och el** hade en ökande omsättning i fjol men är nu mer pessimistiska än vanligt om det kommande året.
- **Byggbranschen** förväntar sig sammantaget inga stora förändringar under de kommande 12 månaderna, även om totalindex ligger strax över långtidsgenomsnittet.

Sjunkande tillväxt inom bygg

Källa: ÅSUBs löne- och momsregister *) Prognos

Handeln, hotell- och restaurang, samt finans

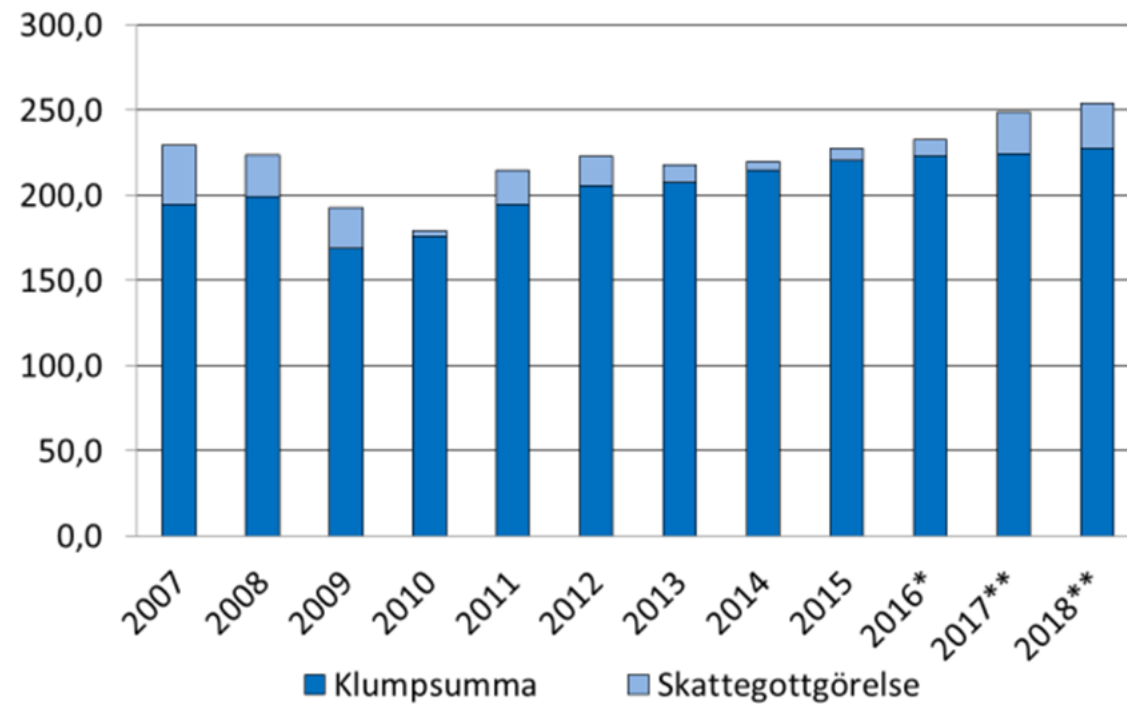
- **Handeln**s omsättning återhämtade sig förra året, men ser ut att bli fortsatt svagt positiv under 2017. Förväntningarna väger allmänt över åt det försiktigt positiva hållet.
- **Hotell- och restaurangbranschen** ser ut ha stabiliserats under de senaste två åren, med en svagt positiv tillväxt. Totalindex ligger på sitt nästhögsta värde sedan 2008.
- Inom **finansbranschen** råder positivt stämningsläge med bland annat expansionsplaner på personalsidan. På sikt ser bankerna tillväxt av företagskrediterna och stigande räntenetto.

Företagstjänster, samt personliga tjänster

- Barometern för branschen **företagstjänster** ger en överbikt för dem som tror på en förbättrad branschkonjunktur och även en expansion av det egna företaget under det kommande året.
- Stämningen inom branschen **personliga tjänster** som domineras av det stora spelbolaget ligger på det genomsnittliga för den senaste 10-årsperioden.

Klumpsumma och flitpeng

Figur 24. Utvecklingen av klumpsumman och skattegottgörelsen enligt budgetår, (miljoner EUR, löpande priser) 2007-2018

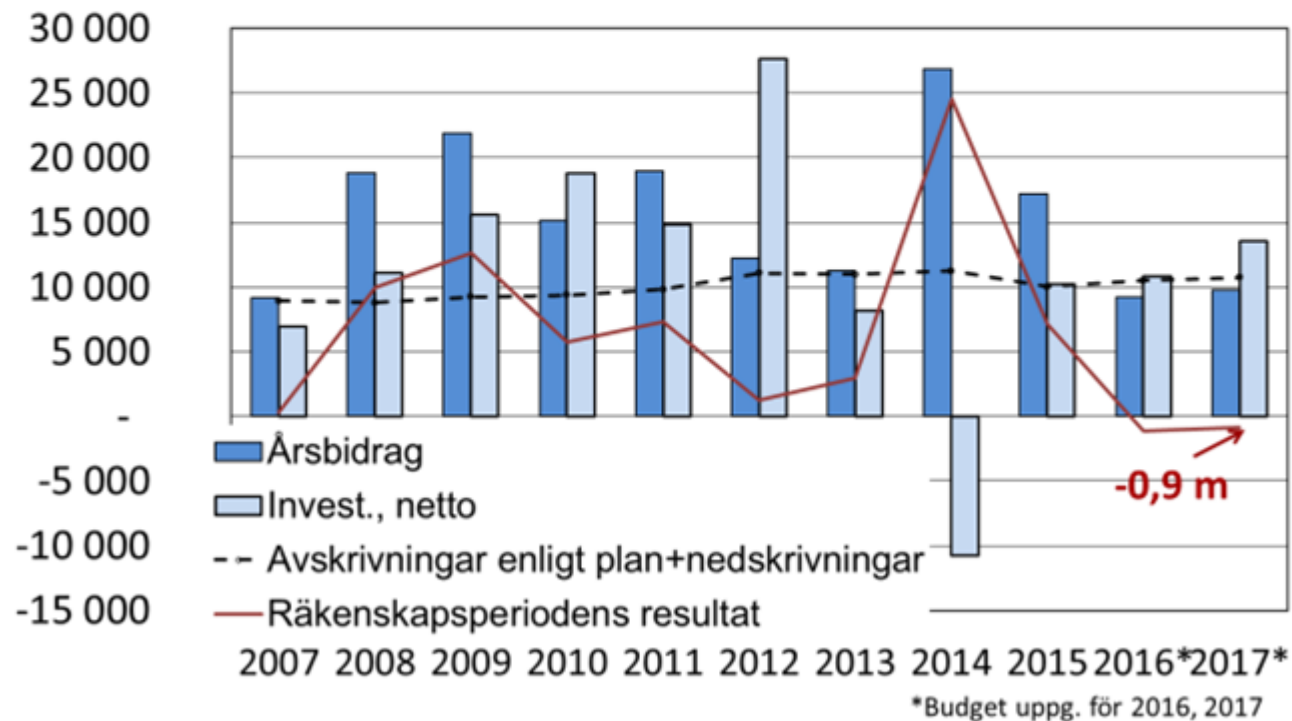

*Preliminära uppgifter

**Prognoser

Kommunsiffror

Figur 26. Kommunernas samlade årsbidrag, investeringar, avskrivningar samt resultat, (1 000 euro) 2007-2017⁵⁵

Nästa officiella konjunkturöversikt
från ÅSUB publiceras i oktober 2017

www.asub.ax

www.facebook.com/AASUB